

Nem karácsonyi ajándék kell a tisztviselőknél, a melyért kezet kell csókolni, hanem becsületes megélhetés, olyan, a mely a népet sem nyúzza. A fizetések emelésével fokozatosan kellene a fölösleges szinekurákat egymásután törölni és a többi állást is a szükségig redukálni. Csak egy afféle felügyelői csecsebecse állást szüntessünk be, mint a vidéki színészeti felügyelő s rögtön egy tanári testület fizetése rendben lesz. Csak tessék körülnézni: van nálunk annyi nagyságos és méltóságos láblógázó, hogy fölösleges állásuk megszüntetésével az egész fizetésrendezést megoldhatjuk.

Különben is a tervezett karácsonyi kegyajándék csonka s a régóta szebb reményekkel hitegetett tisztviselők számára mégis csak mostoha karácsony lesz. Ha pedig a teljes fizetésemelést jövő karácsonyra az összes *mostani* állami és megyei hivatalnokokra nézve keresztülviszik: az lesz az adófizető népnek igazi mostoha karácsonya.

Dr. K. A.

Tanácskozás a külügyminisztériumban.

Bécs, decz. 16.

Ma délelőtt a külügyminisztériumban közös miniszteri konferencia volt, melyben úgy a Bécsben levő magyar miniszterek, valamint az osztrák kormány tagjai és a közös miniszterek vettek részt.

A tanácskozás tárgyát az képezte, hogy mi a teendő az *olasz kereskedelmi szerződés* dolgában, melynek megkötése sokféle nehézségbe ütközik. A konferencián elhatározták, hogy *hat hétre meghosszabbítják a szerződést.*

Tudósítónk e hirre nézve kérdést intézett Molnár Akos országgyűlési képviselőhöz, a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők országos szövetségének elnökéhez, aki a következőket mondta:

— Hogy e határozatnak mi a következ-

ménye, azt én addig meg nem mondhatom, míg pozitív formában nem ismerem azt. De ha ez a meghosszabbítás azt jelentené, hogy a régi klauzula fenntartásával hosszabbítanak meg a szerződést, akkor annak politikailag és közgazdaságilag fontos konzekvenciái vannak. Politikailag az, hogy a földmívelési és kereskedelmi miniszterek állása tarthatatlanná válik. Mert hiszen a közgazdasági és pénzügyi bizottságban, amely bizottságoktól véleményt kértek, — a lehető legrövidebb időre megkötendő, vagy meghosszabbítandó olasz szerződést illetőleg, — határozott ígéretet tettek, hogy csak olyan intézkedést tartanak lehetőnek, amely Magyarország bortermelő közönségének érdekeit teljesen megóvjá. Határozottan és nyíltan kijelentették, hogy a mai 3 frt 20 kros vám, vagyis a borklauzula *sérelmes* és egyszóval magasabb vámot ha elérni nem tudnának, inkább előbe néznek még a vámháborúnak is.

Minden komoly politikus előtt nyilvánvaló, hogy ilyen kormányfériak nyilatkozata rájuk nézve kötelező. Gazdaságilag egy óriási csapás lenne az országra a borklauzulaival való meghosszabbítás, mert bármilyen kedvezmény nyújtassák Oszországnak részünkről a borra nézve és bármily rövid időre is — hasonló jogai támadnak fel Francia-, Spanyol és Görögországnak is. Már pedig, hogy ez mily veszélyes, azt legfényesebben illusztrálja a triezsi és fumei punto-francoban napról-napra nagyobb mennyiségben elhelyezett olasz borok tömege.

Minél több időt adnak az olaszbor behozatalára, annál nagyobb veszedelem ez ránk nézve.

Chamberlain politikája.

Chamberlain beszéde folyamán kifejtette, hogy a britt kereskedelem helyzetén tanácskozó szakértő bizottság nem lesz politikai jellegű. Talán lehetetlen lesz a birodalom kereskedelmi egységét létesíteni, amelyről álmodtam, azonban az utókor soha sem fogja megbocsátani nekünk, ha a legcsekélyebb alkalmat is elmulasztjuk az unio biztosítására, mely nemzeti szükséglet, nem pedig pártkérdés.

Ez az unio nem az áruk szabad kicseréléséből áll, csak lépés volna ez irányban. Majd áttér Chamberlain arra, hogy többen helybenhagyták azt, hogy nehéz lesz a gyarmatokat a tervjóságáról meggyőzni és azt mondá: Hogyha mint nagykövetet küldenének felhatalmazással a gyarmatokra, tudnék olyan előterjesztéseket tenni, amelyek érdemesek volnának az elfogadásra és ellenszolgáltatásként egyenértékű jótéteményeket tudnék elérni a haza számára. (Tetszés.) Angliának fényes elköltönítése nem az agkori gyengeségben szenvedő egyén magára maradása, hanem az oly családnak elköltönítése, mely úgy jó, mint rossz időkben közös testet képez. Ez talán álom, de hatalmunkban áll annak megvalósítása. A gyűlés után Chamberlaint fátylasmenet kísérte lakására.

A bécsi sajtó és a delegáció.

A lapok tulnyomó része helyesli az uralkodónak a delegációkhoz intézett beszédét, valamint az expozét és kiemeli a békepolitikának hangsúlyozását, valamint Goluchowski külügyminiszternek a balkáni reformakcióra vonatkozó nyilatkozatait.

A delegáció Bécsben.

Egy magas állású kormánypárti politikus következő érdekes nyilatkozatot tett a delegációs bizottság fogadtatása után.

A tegnapi trónbeszéd foglalkoztatja a politikai köröket és így Széll hódoló beszéde mint a királynak adott válasza a jelenlegi sivár politikai válságban lelik magyarázatukat. Széll Kálmán a szónoklat nagymestere nehéz probléma előtt állott, mert akarva-akaratlanul kénytelen volt elhallgatni azon fajó érzelmeket, a melyeknek ő mindenkor nyíltan kifejezést adott. Es ő Felségének a válasza is csak e keretben mozgott. Az egész ceremónia nem volt egyéb, mint egy szokásos gyakorlat megtartása.

Az elhallgatás jellemezte a hódoló beszédet.

Fájdalmasan érinti a közvéleményt a magyar politikai factorok e szereplése és úgy

tettek a zoologusok, hogy a fény és meleg hatása olyan mértékben izgatja a skorpiót, hogy öngyilkosságot követ el. De azt, vajjon ez az öngyilkosság az ideges rángatózásoknak a fizikai következménye, vagy pedig valóban a kétségbeesés tette, azt természetesen nem lehet meghatározni.

Inggomb a tüdőben.

Egy freyburgi orvostanár, dr. Killian, rendkívül érdekes operációt végzett most egy páciensén.

A télen történt, hogy egy énekes, miközben a hangversenyfrakába bujt, a fogai közt tartotta aczél inggombját. A szobában föl- és lejárkált így, majd hirtelen megborult és az inggombot lenyelte. Egy kis fudoklás után a gomb lecsúszott és a művész nem is érezte többé. Elmehetett a hangversenyre, énekelt is, mialatt csak a lélegzetvételkor érzett gyöge nyomást a tüdejében. Idő múltán azonban már fájdalmasabb lett a lélegzetvétele, majd heves köhögési inger vett erőt rajta. Ekkor a művész fölkereste Killian tanárt, aki Röntgen-sugarakkal

megtalálta az inggombot a tüdő egyik csavarodásában. A gomb fekvését a tüdőben oly pontosan lehetett megállapítani, hogy lehetséges volt a légesőn át lebozsátott kampóval kiemelni. Az operáció nem volt épen könnyű, mert épen egy harmad méternyi mélyre kellett az idegen tárggyért a tüdőbe hatolni. Mégis alig tartott tovább 3 percenél. Dr. Killian maga bámult el leginkább a sikerén, de még jobban azon, hogy mi ént tudott ezzel az inggombbal a tüdejében szóló-dalokat énekelni a művész.

A részegség ellenszere.

Most, hogy az alkohol ellen világkongresszusra gyűltek össze a szakférfiak, igen érdekes kísérletről küldenek jelentést Norvégiából. Az északon fekvő ország hűdég, nyirkos klímájában megdöbentő módon szaporodott el a részegség. Esténként valósággal támoilgó az egész lakosság, úgy hogy a hatóság szigorított rendszabályokat tartott szükségesnek. De hiába csukták be az alkoholistát, minelyt kiszabadult, ismét csak leitta magát. Az orvosok ekkor közbevetették magukat s keresztül vitték, hogy

a részegséget betegségnek minősítsék és bűntetés helyett gyógykezelésben részesüljön az ittas. De hogy minő gyógykezelésben, ez valóban ütletes és dicséretes példája a norvég orvosoknak.

Az elmúlt télen már ez új módszerrel gyógyították az iszákosságot. Ez az új módszer pedig a következő:

Ha letartóztatnak egy ittas embert, az a rendőrség kórházában aluszassa át a mamorát. Másnap aztán adnak neki egy pohár bort és kétszersültet. A betegnek természetesen izlik ez; de egyebet nem kap. A következő napon is egyetlen tápláléka egy pohár bor és kétszersült. A harmadik napon már nem izlik neki a bor s egy hét múlva már a szagát sem bírja a bornak. Ha erőszakkal megitatnak vele néhány csöpp alkoholt, rosszul lesz tőle.

Ez az ember örökre meggyógyult az iszákosságtól és soha többé poharat nem ériat az ajka. Az elmúlt télen ezrével gyógyították így az alkoholistákat.

Özv. Fuszek Ágostonné

és Fiai

sütődéje. — Teleky-u. 20.

A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából ajánljuk a n. é. közönség b. figyelmébe az 1806. óta fennálló s elismert jónevű *SÜTÖDÉNKET*. Kitünően készített diós és mákos kiflik (patkók) darabja 1 kor-tól 1 kor. 20 fillérig; ünnepi fonatos és kerek vajas kalácsok 60 fillértől 1 koronáig darabonként. Ezenkívül bármily sütemények rendelésre kiválóan finoman és izletesen elkészítetnek.

sejtjük, hogy a cercla a király hangulatát teljesen dokumentálta. A magyar politikusokhoz intézett kérdéseknél egyetlen egyet sem találunk, mely alkalmas lehetett volna, hogy fájó érzelmeinket némileg enyhítsék. A cerc-lén jelen volt Tisza István gróf, a magyar miniszterelnök is.

A trón és a dynasztia a besugók és cselszövők ocsmánykodásai alatt áll és Tisza művével nincsenek megelégedve. Feltűnő hidegséggel negligálták és ezáltal tápot nyújtottak az obstruálóknak, a legvehemensebb támadásokra, mert úgy veszik észre, hogy Tisza kegyvesztett. A közvélemény is az obstruálók segítségére lesz, nem azért, mintha az obstrukciót helyeselné, hanem azért, mivel belátják, hogy elérkezett az idő, hogy a cselszövőkkel leszámoljunk. A döntő ütközetnek meg kell történnie, az ütközet meglesz és egész mellékes, hogy Tisza ez ütközetben el fog veszni, mert el fog veszni, de e bukás dicsteljes lesz.

A jövő politikai alakulásról ily körülmények között irai bajos és bevárjuk, míg az osztrák cselszövők arra a tudatra ébrednek:

El magyar, áll Buda még.

Ez a nyilatkozat szignálja a jelen hangulatát, de hát láttuk mi már a kormány pártot is, az ellenzékét is nagyobb felbuzdulásban és — lecsillapodtak.

Az új kanonokok.

Egy héttel ezelőtt megemlékeztünk már róla, hogy a váradi káptalanban Zajnay János és Kucsovsky Lajos elhalálozásával megüresedett helyeket Szemrecsányi Pál püspök 6 excellentiája előterjesztésére betöltötte az apostoli király 6 felsége.

A fokozatos előléptetésekről és az új kanonokok kinevezéséről szóló legfelsőbb kézirat ma jelent meg a hivatalos lapban s a következőleg szól:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a nagyváradi latin szertartású székeskáptalanban Szechenyi Jenő éneklő kanonoknak olvasó kanonokká, Schiefner Ede örkanonoknak éneklő kanonokká, Radnai Farkas felszentelt püspök, székesegyházi főesperesnek örkanonokká, Andrássy János békési főesperesnek székesegyházi főesperessé, dr. Wolafka Nándor választott püspök közép-szolnoki főesperesnek békési főesperessé és dr. Belopotoczky Kálmán felszentelt püspök, tábori apostoli helynök és mesterkanonoknak közép-szolnoki főesperessé való fokozatos előléptetését jóváhagyván, dr. Karsch Lollion derecskei plébánost és Bundala Mihály a budapesti központi papnevelő intézet lelki igazgatóját ugyanazon székeskáptalan kanonokjaivá kinevezem.

Kelt Eisenertben, 1903. évi december hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Berzeviczy Albert s. k.

E kegyelmes királyi kinevezéssel Szent László ősi káptalanába az egyházmegyének két kiváló papja került: Dr. Karsch Lollion és Bundala Mihály.

Dr. Karsch Lollion a Szepességben született 1845. márcz. 20-án. Egyszerű családból származott. Atyja mint felvidéki munkás került Nagyváradra. A biharmegyei kórház építésénél dolgozott, az árviz lesodorta az állványokról s ott lelte halálát. Fiát az akkori kórházi főor-

vos dr. Róth Ferencz vette pártfogásába. Csálájába vette az élénk, okos gyermeket, saját gyermekeivel együtt neveltette. Később pedig az ugynevezett Salamom fundációba, (ma Szent József-intézet) adta. Mikor bevették, alig tudott magyarul beszélni, (német volt az anyanyelve) de rövid időn egyik legelső növendéke lett az intézetnek.

B. e. Szaniszló püspök örömmel vette fel növendékpapjai közé a tehetséges fiatal embert, kit a theologiai tanulmányok elvégzésére a budapesti központi papnevelőbe küldött, hová az egész ország egyházmegyéi közül a legjobb theologusok kerülnek.

H zakertülvén Beélbe káplánnak küldetett. 1870-től 1881-ig theologiai tanár, 1891-től kezdve derecskei plébános volt.

Először pályamunkájával tünt fel. Az egyetemen a Horváth-pályadíjat nyerte meg Bita Dezsővel együtt — címe: Materializmus, Racionalizmus és a kereszténység. Tanári pályáján egymást követték munkái, melyek ma is közkezen forognak, mint nélkülözhetlen segéd-könyvei a lekipáztorkodó papságnak. Kinevezése igazi örömhír az egyházmegyének 33 év óta kikerült papsága között, kiknek őszintén szeretett és nagybecsült tanára és barátja volt.

Bundala Mihály. Született Szokolczán 1853 szept. 8 án. Pappá szentelték 1876 szept. 10-én. A Szent József-intézetben töltött három évi tanulmányi felügyelőség után 1880-ban a szeminárium lelkiigazgatója lett. Ezen állásában, kiváló működéséért pápa 6 Szentsége kamarássá nevezte ki. 1888. át a központi papnevelő lelkiigazgatója volt. E minőségben Budapest katolikus társadalmi életébe, nehéz munkát, de áldásos eredménnyel végzett. Különösen a munkások és cselédek sorsát követte résztvevő szívvvel s a budapesti cseléd-otthon épp úgy az 6 buzgókodásának gyümölcse, mint a lazaristák templomának épülése, mely lehetővé teszi, hogy az országban annyira elterjedt, kiváló érdemű sz. Vincze apácák külön magyar provinciában egyesülhessenek. Bundala Mihály kiváló hittudós, ki tanulmányait a bécsi Pázmáneumban végezte s a szemináriumokban töltött 25 év predesztinálja a váradi szeminárium rektori tisztségére, melyben oly kiváló, művelt lelkületű főpap volt elődje, mint társadalmunkban felejthetetlen emléket hagyott Steinberger kanonok.

Kiváló gondját képezte Bundala kanonoknak mindenkor a zárdák ügye s a váradi Immaculata-zárda számtalan jótéteményének emlékét őrizi, a budapesti zárdák pedig fáradságtalan gyóntatójukat, lelkiatyjukat vesztik el benne.

Van oka, hálával gondolni egyházmegyénknek a püspök bölcs felterjesztésére, mely által ily kiváló tagokat nyer az ősi, tekintélyes szent László káptalana.

UJDONSAGOK.

Előfizetési felhívás.

Alig néhány nap múlva lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lép. Egy évtizeden keresztül becsületes törekvéssel, buzgalommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy czélt: a katolikus öntudat felébresztését, a katolikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az új év küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s mel-

tányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hisszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Czélünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Biharmegye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A TISZANTUL

szerkesztősége és kiadóhivatala

Kiőfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 „

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 „

TAJÉKOZTATO.

Jan. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Jan. 9. Vasutasok bálja.
Jan. 10. Az új városház megnyitó ünnepe.
Jan. 13. Jogászbál.
Jan. 17. A 48-as népkör bálja.
Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 6. Katolikus bál.
Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély: Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével.)

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért Kedden és csütörtökön d. u. 8-9 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* A gimnázium Rákóczy-ünnepe. Nagyban készült a helybeli premontrei rendi kath. főgimnázium tanári kara és ifjusága a Rákóczy emlékének hódoló ünnepségre, mely vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz az intézet dísztermében magas színvonalon álló műsorral. Belépti díj 1 korona, melyet a kassai Rákóczy-szobor javára fordítanak. Az ünnepély iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul.

* A Füzesei laktanya eladása. A Szta-rovcsky-utcai volt tüzér, később huszár laktanya épületében, mióta az istállója leégett, a gyulai kenyérsütőde van elhelyezve. Reisner Zsigmond bérlő korábban már 28000 koronát ígért a nagy telekért és ócska épületért, de ez árért nem adta el a város. Ujabbán a Friss Zsigmond és Társa czég kérte az ingatlant, hogy az épületekben papir műdomborító gyárat rendezzen be. Vételár fejében 40,000 korona összeget ígért, amelyet 10 év alatt, egyenlő részletekben, kamatmentesen fizetne a városnak. A város nem fogadta el az aján-

latot, hanem tegnap árverést tartott az ingatlanra, amelynek nem volt meg a várt eredménye. Ugyanis Reisner Zsigmond ezuttal is 28,000 korona vételárat ajánlott meg, míg egy másik pályázó: Rosenzweig Lipót csak 27,000 koronát ígért. Rövid idő alatt eldőlt, hogy a Friss czég, vagy a Reisner Zsigmond ajánlatát fogadja-e el a város.

* Sipos Orbánné meghalt. Nagyvárád egyik legelőkelőbb urasszonya hunyta le örök álmra zemeit szerdán délután. Sipos Orbán kultuszminiszteri osztálytanácsos, biharmegyei kir. tanfelügyelő szerető hitvese, szül. Moll Mária szerdán délután 1/6 órakor kínos szenvedés után elhunyt, mélyszégyes gyászba borítva hátrahagyott férjét, gyermekeit s kiterjedt előkelő családját. Az elhunyt urinő az igazi magyar urnők típusa volt, ki kerülte a nagy nyilvánosságot, feltűnőséget, de nemes szíve sugallatát követve, ha áldoznia kellett a jótékony oltárára, neve sohasem hiányzott. Egyedüli boldogságát a családja körében találta fel. Gondos, szerető anya volt, példás háziasszony, ki bár maga nem igen járt nyilvános társaságba, de uri házának vendégeit lekötelő nyájassággal, igazi magyar uriaszony módjára fogadta. Halála a társadalom minden körében igaz mély részvétet keltett. A szomorú gyászvir vétele után s tegnap számosan keresték fel részvét kifejezés céljából a fájdalomtól lesújtott családapát, Sipos Orbánt, megyénk tanügyi vezérét. A ravatalt a Weiszlovits-czég állította fel a Szent-János-utczai gyászház egyik termében. A koporsót már tegnap elborították a család, rokonok, ismerők, tisztelők szebbnél-szebb koszorúi. Eddigelé a bánatos férj, árván maradt gyermekek, rokonok helyezték el koszorúikat, továbbá a biharmegyei népnevelési egyesület, a biharmegyei s nagyváradi tanítóegylet, a polgári leányiskola tanítónő, Belezmay Antal és családja stb. rendeltek koszorút. Az elhunyt urinőt ma délelőtt 9 órakor szentelik be s az indóházhoz vonul a gyászmenet, honnan a Sipos-család és fészkebe, Jászberénybe szállítják. Jászberényben holnap délelőtt lesz a temetés az indóháznál.

A gyászborult család a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják szül. Moll Mária-nak Sipos Orbánné folyó hó 16-án, délután 5 1/4 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 18-án a róm. kath. vallás szertartása szerint Nagyvárádon a gyászháznál d. e. 9 órakor fognak beszentelni és folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor Jászberényben az indóháztól a fehértői sírkerében örök nyugalomra helyeztetni. Az engedélyt szent miseáldozat folyó hó 19-én, délelőtt 11 órakor Jászberényben a plébániatemplomban fog az Urnak bemutatni. Nagyvárád, 1903. decz. 16. Aldás és béke hamvairal Sipos Orbán mint férj, Irma, Margit mint gyermekei Kerekes Sándor, Csanak Jenőke, Csanak György mint unokák. Akantisz Ignác né mint testvér. Csanak Jenő mint vő. Akantisz Ignác, Spos István, Sipos Istvánné mint sógor-sógorné.

* Árlejtések a városnál. Tegnap tartotta meg az árverelő küldöttség első hivatalos funkcióját az új városházában. A sertésvásártéri italmérő helyiség bérletére volt elég pályázó. Spetkó József 520 korona, Vass István 640 korona, Bux János 635 korona, Papp János 350 korona, Bied Zsigmond 351 korona és Feld Samuel 452 korona évi bért ígért, tehát Vass István tette a legelőnyösebb ajánlatot. — Az újjvárosi 13. és 14. számú fatelep bérletére senki sem reflektált s így az árlejtés meddő maradt. — A Zöldfa vendéglő 7. számú bolt helyiségére 1100 korona volt a

kikiáltási ár, azonban az egyedüli pályázó: Pártos Arnold utóda czég csak 750 kor. évi bért ígért.

* Egy község megmentése. A Sebes-Körözs az utóbbi időben nagy rombolást okozott a szomszédos Fugyi községben. Oriási földterületet elmosott s több lakóházat is tönkretett. A szegény lakosság azt hitte, hogy rövid idő alatt az egész község elpusztul s a vármegye utján segítségért fordult a kormányhoz. A földmivelésügyi miniszter nagyobb összeget utalványozott a község megmentésére s utasította a kulturmérnöki hivatalt, az árvédelmi munkálatok keresztülvitelére. A munkálatok már be vannak fejezve s a földmivelésügyi miniszter a felülvizsgálat megejtésével Kolosváry Ödön műszaki tanácsost bizta meg.

* Elbocsátások a honvédség kötelékéből. Erhard István, Ferenczy Jenő kiskamoni Szalay Imre és Horváth Lázár nagyváradi 4. honvédszolgálatos tartalékos hadnagyok, Máté Karácsony nagyváradi 4. honvédszolgálatos tartalékos görög kath. II. oszt. segédlelkész, Nyika Sándor nagyváradi 4. honvédszolgálatos tartalékos gör. kat. II. oszt. segédlelkész a honvédség kötelékéből elbocsátottak.

* Ongyilkos szolgalegény. A szomszédos Bihar községben tegnap délután Koblóc Dzsóz szolgalegény az istálló padlásán felakasztotta magát. Mire észrevették, már meg volt halva. Tettének oka ismeretlen.

* Textil-gyár Nagyvárádon. Föderl és Bányai budapesti lakosok, mint már írtuk, nagyszabású textilgyárat szándékoznak Nagyvárádon felállítani s támogatásért fordultak a városhoz. A városi tanács, mielőtt érdemleges tárgyalás alá venné a vállalkozók kérelmét, véleményt kért a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarától. Tegnap megérkezett a kamara véleménye a városhoz. A vélemény szerint a vállalat a tervezett alapon szép jövőjű lenne s hasznos volna a város közgazdaságára, miért is annak erkölcsi és anyagi támogatását ajánlja.

* A Kápolna-tér rendezése. A legutóbbi városi közgyűlésen szóba került a Nagy-Telky-utcza Kápolna-tér rendezése. Dr. Vucskics Gyula várad újjvárosi plébános tegnap beadványt intézett a városhoz, amelyben kifejti, hogy az újjvárosi r. kath. hitközség hajlandó a kápolna déli oldalán és mögötte levő területet befalítani, rendezni és bekeríteni, ha a terület tulajdonjogát, vagy legalább a szolgalmi jog biztosítását átengedi a város. A beadványhoz a rendezés tervezete is mellékelve van.

* Fizetésképtelenség. A nagyváradi törvényszék mint kereskedelmi bíróságnál Helffy László könyv- és papirkereskedő fizetésrendezését bejelentették.

* Öröm a kaszárnyákban. Örömet hozott ma a napiparancs az öreg bakáknak. A hadügyminiszter rendeletét adta hírül, hogy holnapután az öreg bakák leszerelhetnek s egyszersmint a póltartalékosokat sem rendelik be Nagyvárádon, mert a létszám teljes.

* Tejkiosztó intézet Nagyvárádon. Egy újabb humanus intézménnyel szaporodnak közelebb Nagyvárád város jótékony intézetei. A belügyminiszter tejkiosztó intézetet óhajt létesíteni, szegény csecsemők és kisgyermek részére. Nagyvárád városa a gyermekmenhely céljaira 20,000 koronát ajánlott fel, amelyből még 14,000 korona a belügyminiszter rendelkezésére áll. Ennek a felhasználásával óhajtja a belügyminiszter a tejkiosztó intézetet felépíteni, a gyermekmenhely telkén, de külön hozzájáró utat kíván a várostól a régi eprekertnek a gazdasági egyület által bérlet telkén át. A belügyminiszter megbizta Ybl Miklós műépítésszel a tervek elkészítésével.

* Egy szép leány tragédiája. Szikra Jolán néhai Szikra János mármaroszigeti ügyvéd leánya, édesanyja társaságában néhány hónappal ezelőtt Bécsben járt, ahol megismerkedett egy közönségseregbeli főhadnaggyal. A fiatalok megszerették egymást és szerelemből mátkaság lett. A szép Szikra Jolán menyasszonya lett a daliás bécsi főhadnagynak, akinek néhány nap múlva kellett volna oltárhoz vezetnie Mármarosziget legszebb leányainak egyikét. A végzet azonban másképp rendelkezett. A kis menyasszony és édesanyja két nap előtt Bécsbe utaztak a még hiányos kelengye kiegészítése végett. Ezenközben meglátogatták a vőlegényt, akinek lakásán azonban fájdalmas kiábrándulás várt a szegény kis menyasszonyra. A főhadnagyr teljesen részeg volt és ordítva veszekedett egy orfenmhölgygyel, a szeretőjével. Szikra Jolánka, a sebzett szívű kis menyasszony, édesanyjával nyomban otthagyták a részeg katonát és utaztak haza Mármaroszigetre. Otthon, a megcsalódott szép leányt egy neki busulta magát, hogy tegnap, egy őrizetlen pillanatban öngyilkossá lett: fölakasztotta magát. Az eset nagy szenzációt keltett egész Mármarosban.

* A karácsonyi nagyvásár. Újabb adakozások. Idősb. Rimanóczy Kálmán és neje 20 korona. Láng József 11 doboz levélpapír. Ozv. Ifj. Schwartz Abrahamné 10 kiló cukor Klein Miksa, a »Sas« kávéház tulajd. 2 üveg likőr, Juricskay Dzsóz Orvánd 20 korona. Gróf Keglevich Gáborné, Egeres-Káta 5 korona. Weisz Gábor 3 liter czuk., 1 kiló borsó, 1 kiló lencse, 4 kiló liszt 2 kiló szappan. Dr. Kornstein Emilné 3 nyul. Lőrincz J. Henrik egy gyermekruha. Ozv. Bárány Gerliczy Félixné sz. Korniss Lujza Grófnő 2 üveg befőtt, 2 üveg bab befőzve, 6 üveg paradicsom, 8 üveg kompót, 2 üveg alma cukorban. Molnár Lajos gyógyszerész 6 korona. Ozv. D. S. Escherolles Kruspér Sándorné sz. Gerliczy bárónő 15 liter üvegelt óbor. Léderer Dávidné 5 kiló cukor. Battig Ferenczné 4 kosár burgonya. Boznár Sándor 10 üveg legfinomabb likőr, 5 üveg valódi szerelmi szivórium és 5 üveg valódi jamaikai rum. Bárány Podmaniczky Béla főhadnagy és báró Podmaniczky Károly 2 drb. jäger alsó ing 2 drb. jäger alsó nadrág 1 pénzerény, 2 drb. edény virággal. Moskovits Adolfné 9 kiló gersli és 2 üveg pezsgő. Czillér Imre 8 kalap, 1 esetta és különféle apróságok. Govrik Geróné 4 kiló liszt és 3 kiló dara. Butyka Lajosné 20 kiló liszt és 2 üveg befőtt. Az izraelita nőegylet nevében Ozv. Schwarz Abrahamné 56 drb. citrom, Waldman Mór 6 drb. porcellán tárgy. Ifj. Kohn Samuelné 8 kl. fűzelék, 3 bab és 5 játéktárgy. Ifj. Kohn Samuel 3 drb. veléz kendő, 3 drb. brantin kendő, 4 szövet maradék, 5 drb. creppsövetmaradék, 8 drb. bársony maradék, 20 drb. pamlag védő. Szőke Batint szazados, 2 korona. Spitzer Testvérek 12 kötény, 3 meleg kendő. Folyó hó 19-én d. u. 5 órától kezdve a »Karácsonyi Nagyvásár« egy korona belépti díj mellett megtekinthető, mely alkalommal a katonai zenekar az alábbi műsorban felsorolt darabokat fogja játszani.

Műsor:

1. Csokonay-Nyitány, Kéler Bélától.
2. Életem kedves és víg keringő Strausstól.
3. Barcaroll Operából Offenbach Hoffmann meséiből.
4. Flirt tipegő Sprech gróftól.
5. Magyar egyveleg Sabantól.
6. Nyitány Zieher »Svihakok« operetjéből.
7. Wiener Blut keringő Strausstól.
8. Furcsa mai és így tovább, egyveleg Schreiner-től.
9. Virágrege, dal Szolytól.
10. Rákóczy-induló Kéler Bélától.

A városi arvatáz javára rendezendő »Karácsonyi Nagyvásár« női bizottsága tisztelettel felkéri mindazon urókat, kik a rendezésre felkértek s azt elfogadják, f. hó 19-én, d. e. 10 órakor tartandó ért-kezletre a »Fekete Sas« nagytermében megjelenni sziveskedjenek.

* Aki a nevét fölti. A bloomsburgi kerületi rendőrbíró előtt Londonban, egy jól öltözött ember állott vádlottként pár héttel ezelőtt. Azzal vádolta egy uri nő, hogy az Oxford-sírt egy üzlete előtt leépte az óralánczát és a ködben el akart menekülni.

— Mi a neve önnek? kérdezte a bíró a vádlottat.

— Azt nem mondom meg. Tessék, büntessenek meg, beismerem, hogy rabolni akartam éhségből, de a nevemet nem engedem becsenyezni.

A bíró figyelmeztette őt a következményekre, ha a nevét vonakodik bevallani.

— Nagyon jól tudom, hogy minő következményei vannak ennek, de ne kényszerítsen bíró ur, úgy sem vallok semmit, legfeljebb hamis nevet mondanék.

— Ragaszkodik ehhez?

— Természetesen.

— Akkor én még természetesebben elzáratom önt és mindaddig, amíg nem vall, naponta előállítatom és fogva tartom.

A fiatalembert csakugyan elvezették és zárkába tették. Azóta immár három hete mult el és naponta elővezetik a fogságból, kérdik a nevét, ő megtagadja a vasfomást; erre elvezetik ismét. Ha a fiatalember e mellett megmarad, akár esztendőig marad fogságban, amint volt már erre e set.

* **Jön a karácsony.** Még egy hét, még egy pár nap és itt van a karácsony a szeretet legszébb ünnepe. Valami változás esett, hogy az idej nem hasonlatos a multéhoz. Nem hogy egy év, de egy nap alatt is változik a világ képe. Sőt meg van a története a perecznek is, melyet hiába akarunk gombostűbe tűzni. Eliilan, mielőtt meg ragadhatnók, tova tűn, mint a pára, mely láthatatlanná oszlik szét a mindenségben. Ne gondoljunk vele. Közledek a hófehér karácsony, jönnek a csillagos szárnyu angyalok és bekérezkednek a gyerek-szobák ablakain. A hó, mely tündöklő fehérségével a mesebeli keretet szolgáltatja, még hiányzik. Pedig e nélkül fekete a karácsony, melynek olyan elengedhetetlen kelléke a havas utca, akár a Tricolor színei között a fehér. De addig még változik az idő. Gomolygó felhők addig járnak-kelnek, míg egyikök megszánja a didergő természetet s fehér leplet göngyölít le a magasságból. Milyen szép is, mikor lengve ringva hull a hó... s így érkezik el a karácsony ünnepe, melyre mindenki, még a legszegényebb is előre készül. Igen, elvonja a földi halandó a szájától a falatot, testétől a ruházatot, lelkétől a szórakozást, csak hogy egy igénytelen zöldágra rá aggathasson pár szál gyertyát és néhány cukorkát. E kis apróságon át lopja be a házába az angyalt, a megszületett isteni gyermeket, a hitet, a szeretetet s ezek arany foglalatát: a boldogságot. Készüljetekek rá, vásároljatok, titkolozzatok, lépjetekek ö széköttesbe az angyalokkal, boldog családapák...

x **A karácsonyi vásár** megkezdődött Wallerstein Fülöp Fiai nagyruházában, (Nagyvárad, Bimér-tér) mely előnyös bevásárlási forrásra az uton hívjuk fel olvasóink szives figyelmét.

x **Uj részvénytársaság.** A békés-csabai Reisz és Porj-sz féle butorjárat egy részvénytársaság akarja ávenni, melynek élén Lukács György dr. Békésvármegye főispánja és Fábry Sándor dr. alispán állanak mint alapítók. Négy százezer korona alapítókéval indul meg a vállalat, melyből 200.000 kor. értékű a Reisz és Porj-sz cég részvényjegyzése. Az alapítók nevei s a gyártulajdonosok illetén garanciái — úgy véljük — elegendők ahhoz, hogy a még hiányzó 200.000 korona rövid idő belül jegyezve legyen. Porj-sz Mihály, a vállalat leendő vezetője néhány napig Nagyváradon tartózkodik és szivesen szolgál az érdeklődőknek részletes felvilágosítással. Részvények jegyezhetők a »Reisz és Porj-sz« cég nagyvárad-i fiók üzletében (Zöldfa-utca.)

IRODALOM.

Bortermelők Lapja ezimeen karácsonyra szőlőművelési és gazdasági hetilap indul meg, melyet a legjelesebb szakértők közreműködésével Rombay Dező ismert szakíró szerkeszt. Aki a lap iránt érdeklődik, kérjen a kiadóhivaltól (Budapest, VIII., Nap-utca 19.) mutatványszámot.

350 szám. A Magyar Könyvtár ez évi októbertől megjelent 350 számának teljes jegy-

zékét adta ki a kiadó cég, a Lampel R. (Wodiner F. és Fiai) udv. könyvkereskedés. A népszerű vállalat jegyzéke, amelyet a cég kívánatra készséggel ingyen megküld bárkinek, több részből áll. A zámok szerinti jegyzékben minden fűzet rövid jellemzését tartalmazza tájékozással. A szakok szerinti jegyzék a verses műveket, az elbeszélő műveket, a színműveket és az ismeretterjesztő műveket közli csoportosítva a szerzők ábéczés rendjében. Végül felsorolja a Magyar Könyvtár kötött kiadásait is. Csak ebből a teljes jegyzékből tűnik ki, mily tartalmas már is a Magyar Könyvtár, s hány becses, de eddig drága munkát tett olcsó kiadásban népszerűvé. Arany János, Jókai, Mikszáth, Herczeg Ferencz, Bródy Sándor, Ambrus Zoltán nevét emlíjük csak a magyar irodalom kiválóságai közül, akik mind szerepelnek egy vagy több munkával a Magyar Könyvtár fűzeteiben. A külföld nagy írói közül egész sereget először mutatott be a Magyar Könyvtár a magyar közönségnek. Gorkij, H. G. Wells, Kipling nevét emlíjük csak. A jegyzékben ki-ki megtalálja kedvenc íróját és olcsón megszerezheti könyvtára számára. A jegyzék végén megvan a Fővárosi Színházak Műsora teljes jegyzéke is, s a cég kiadásában megjelent színművek, regények és elbeszélések, dísz- és ajándékművek, történelmi díszművek, utazási, föld- és néprajzi művek, nyelvkönyvek, általános érdeklő művek jegyzéke is. Továbbá a Remekírók Képes Könyvtára és a Festőművészet Remekai prospektusa. A jegyzék utolsó oldalán részletmegrendelésre is használható megrendelő jegy is van.

Zászlónk. Örömet, szeretetet, lelkesedést hirdet a »Zászlónk« legújabb száma. Képein, cikkein, híreir, pályázatain karácsonyi gondolatok és hangulatok rezdülnek végig. Angyalai az éjféli mise harangjait hozzák, szereplői ihletet a karácsonyi légköréből szívják. Maga a címkép is egész új alkotás. Angyal hirdeti rajta a hófedte táj felett a karácsony két sarok-gondolatát: *dicsőség, békeesség.* 51 kép, 11 nagyobb cikk, egy gyönyörű karácsonyi ének, vagy 104 pályázat elbírálása s egyéb apróságok alkotják a 32 oldalas fűzetet. Különösen érdekes benne *Majláth* Gusztáv gróf, erdélyi püspök ur kéziratának reprodukált mása, melyben az ifjúság e lángoló apostola látható örömmel jelzi, hogy a »Zászlónk«-at O Szentsége X. Pius pápa látta, forgatta és megáldotta. — A lap ára bámulatos olcsó. Ez évre 2 korona. Mutatvány számmal ingyen és bérmentve azonnal szolgál a kiadóhivatal. (Budapest, VII., Damjanich-utca 50.) Az új megrendelők az idei évfolyam eddig megjelent számait is megkapják.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Péntek: Dolovai nábob leánya.

Szombat: Aranyvirág, új operett.

Vasárnap: d. u. A bajusz. este A sárga csikó, népszimfű.

Pillangókisasszony. — Szép Galathea.

Két egyfelvonásossal egészen kellemesen eltelt a tegnapi est. A *Pillangókisasszony*, ez a hiperszentimentális japáni kesergő az érzékeny szíveket hatotta meg. Érdekes volt látni, mint komolyodott el a hölgyek arca s egyszerre csak kezdtek a komoly arczu hölgyek a páholy sötét belsejébe huzódni, a honnan csak egy zsebkendő fehérlett elő, míg a földszinten bizony a könnyeket nem lehetett elrejtteni. Ezek a könnyek jelentik *Haller* Irma legszebb sikerét. Eneke nem volt megható, de annál inkább játéka. Igaz, mély érzéssel játszott mindvégig s a különben unalmas szentimentalizmust igaz érzésre ruházva, sikerült azzal a gyöngébb szívekhez igen erős utat találnia s a közönség jó részét magáratnia. A többiek, kivéve Pogány Jankát, szerepüket alig

tudták, Krasznaynak pl. egyik-másik mondatot kétszer is kellett sugni, pedig különben jól játszott.

Kevésbé zajos, de egyöntetűbb volt a *Szép Galathea* sikere. A kevés szereplő mindenike legjobb tudását hozta a színpadra. *Ruzsinszky* Ilona ismét teljes erőben ragyogtatta énekművészetét, hatalmas csengő hangját. Egy igen alaposan félrecsuszott záróhangot kivéve csak dicsérettel emlékezhetünk meg róla, főleg a bordalért. *Békefi* tenorja volt Ruzsinszkynek méltó, kitűnő kísérelője; *Parlagi* Kornélia (Ganiméd) pedig kedvesen pajzán játékaival, ötletességével s kellemes játékaival szolgált rá a zajos tapsokra. *Csatár* (Mydas) meglepően jól adta a zsidó műbarátot; éneke is a gyakorlott színészre vallott, csak a magassabb hangoknál volt érezhető, hogy biz ez tilos terület neki. Ezt azonban igen sikertűlt játéka pótolta.

Közönség nevelésesen csekély számmal. —r.

Dolovai nábob leánya. Herczeg Ferencz kitűnő színműve kerül ma színe a színházban: K. Kápolnay Juliska, Berlányi Vanda, László Irén, Tóth Elek, Keszler, Szarvasi, Szőke, Boznárral a főszerepekben.

Az aranyvirág. Martos és Huszka operettje holnap szombaton negyedszer kerül színe.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 77.

Bárlatszám 75. (páratlan.)

Ma, pénteken 1903 december 18-án:

Dolovai nábob leánya.

Szimfű.

RELYABAK: Nagypáholy 14 korona, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Szőnye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., középső 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénzárnnyítás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton december 19-én

Aranyvirág.

Operette.

TÁVIRATOK.

A delegáció ülése.

Bécs, december 17. (Saját tud. távir.) A magyar delegáció hadügyi bizottságának mai ülésén *Apponyi* és *Hodossy* rövid felszólalása után *Ugron* Gábor mondott súlyos érvekben gazdag beszédet az indemnitás ellen. Kifejtette, hogy a Habsburg dinasztianak az egységes Magyarországra támaszkodva kellene fejlesztenie hadi erejét. Támadta ezután a német és olasz szövetséget, mert a német nyelvű hadseregünkben csak Nagymetországának nevelünk pótsereget, de a mi érdekeinket a szövetségek nem szolgálják. Este elfogadták az indemniti-

tást, s valószínűen meg 3 ülést tart a szakbizottság. Utolsó ülését vasárnap délután tartja.

A vádtanács határozata Nyisztorné bűnügyében.

Budapest, decz. 17. (Saj. tud. táv.) A békésgyulai családi dráma bűnös asszonya fölött tegnap határozott a törvényszék vádtanácsa s az ügyész indítványát elvetve úgy határozott, hogy Nyisztorné nem tartóztatható le a bizonyítékot elégtelensége miatt. E határozatot az ügyész megfeleltette a nagyvárad királyi táblához.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Budapest, decz. 17. (Saj. tud. táv.) Lukács pénzügyminiszter már szombaton a ház elé terjeszti a fizetésrendezésről szóló javaslatot.

Nyisztorné haldoklik.

Budapest, decz. 17. (Saj. tud. táv.) Nyisztor Alajosné a békés gyulai gyilkos asszony, a ki orozva férje élete ellen tört, szörnyű ideg görcsökben szenved. Orahosszat önkivületlen tekszik. Ma sirva könyörgött, hogy hozzák ágyához a férjét, a ki el is jött. A nagybeteg asszony rimánkodva kért bocsánatot férjétől. Megrázó jelenet volt, a mint gyermekét az apja gondjaira bízta s elbúcsuzott végleg a férjétől, egyre ismételve, hogy halálát érzi közelegni.

A vasutasok fizetése.

Budapest, decz. 17. (Saj. tud. táv.) A mult napokban bejárta a hirlapokat, hogy a vasutasok között 1.800.000 koronát jutalékképpen kiosztanak karácsony előtt. Ebből csak az a valóság, hogy a m. a. v. fölöslegét, mely csupán néhány tizezer koronára rug, osztják ki jutaléklul.

Magyar miniszterek Bécsben.

Bécs, decz. 17. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter és Tallián Béla földmivelési miniszter tegnap este fél 10 órakor Budapestről ideérkeztek. (M. T. I.)

Fülöp orléanski herceg Bécsben.

Bécs, december 17. Fülöp orléanski herceg tegnap ideérkezett Angliából és ma reggel Bécs-kére utazott, hogy jelen legyen Mária Rajnéria Klotild főhercegnő temetésén. (M. T. I.)

Lakatosok sztrájkja Eszéken.

Eszék, decz. 17. Az összes lakatosmunkások, számszerint 150-en, beszüntették a munkát és tüntetőleg vonulnak végig az utcákon. A sztrájk okául Schnier és Urbán gépgyárosok eljárását adják, a kik az iparhatóság előtt kijelentették, hogy sztrájkoló munkást többet vissza nem fogadnak. A városban zavaragástól tartanak, miért is Belajcic rendőrkapitány megtett minden óvintézkedést.

A görög kormányválság.

Athén, december 17. Theotokisz a palotába hívták, és megbízták a kabinetalakítással. Theotokisz a királynak ügyvezető minisztérium alakítását ajánlotta. Mian a király ezen indítványt visszautasította, Theotokisz 24 órai gondolkodási időt kért, hogy tanácskozhasson politikai elvárataival. (M. T. I.)

Ir önkéntesek az angol hadseregben.

London, december 17. Több lap jelentése szerint elhatározta a kormány, hogy Irországban 28 önkéntes ezredet alakít. Eddig Irhonban önkéntes csapatok létesítése nem volt megengedve. (M. T. I.)

Az olasz kereskedelmi szerződés.

Bécs, december 17. Ma délben 12 órakor Goluchovszki külügyminiszter elnöklésével közös miniszter konferencia lesz, amelyen a két állam miniszterelnöke, kereskedelmi miniszterei és földmivelési miniszterei vesznek részt. A tanácskozás tárgyát az Olaszországgal kötendő ideiglenes kereskedelmi szerződés képezi. Magyar Távirati Iroda.)

NYILTÉR.

A közelgő

karácsony és újév alkalmára

névjegyek

szép kivitelben, jutányos árban
készítetnek

a Szent László nyomdában,
Szilágyi Dezső-utca 3. sz.

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadas-
kereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Széchenyi-szállóval szemben.

A közelgő disznóölési időnyre ajánlom
saját találmányu

Sonka-páczomat,

mely minden háztartásban nélkülözhetetlen.
E páczal készített sonkák tulajdonságai,
hogy füstölés után (egész évben) sem szárad
ki s szép piros színt és kellemes zamatot kap.

1 kgr. ára 64 kr.,

mely elegendő 4 sonka bepáczolásához.

Mindennemű halak, conservék, teák,
rumok, teasütemények, bel- és külföldi

gyógy- és asztali borok,

magyar és francia pezsgők és cognacok.
AUBETIN & Cie. francia pezsgő és a
világhírű

Előpataki gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágy megyék
részére.

Nagy raktár sajtok, turók, prágai
sódar és hideg felvágottakból.

Naponta friss teavaj.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és
vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszköz-
öltetik.

Számos megrendelést kérve, maradok
kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ.

Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!

Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!
Ujdonság!

Hatóágilag engedélyezett

végeladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Bémer-téri fióküzletemet feloszlatom s ennél fogva a raktáron lévő férfi divat-, díszmü- és játék árukat mélyen leszállított áron, (beszerzési áron alul)

teljesen kiárusítom.

LEIPNIK MIHÁLY,

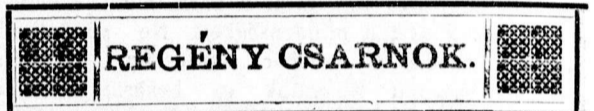
uridivat nagyáruháza

Nagyvárad, Bémer-tér.

Telefon 362.

449

Az üzlethelyiség berendezéssel együtt kiadó.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

20

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irta: Max Pémberton.

De majd elkáromkodtam magam mérgebben, mikor a halk koppanásra valami lánczra kötött szelindek dühös csaholása felett... Az átkozott dög oly vadul és hangosan ugatott, hogy azt hittem, rögtön kinyílik rá minden ablak és egyszerre százan is rám rohannak... De ez még se történt meg; sőt pár perc múlva a kutya is elhallgatott és megint csöndes lett minden.

Már másodszor is meg akartam ismételni a kísérletet, midőn az üvegajtó melletti szobában hirtelen elaludt a világ, az üvegajtó kinyílt és maga Bellenden Ruth jött ki a kertbe, s megállván az ajtó előtt, szétnézett, mintha tudná, hogy ott vagyok és engem várna. Midőn végre megpillantott, — alig álltam tőle tíz lépésre — nem szólt egy szót sem, még csak nem is intett, hanem sarkonfordult és visszament a szobába: de az üvegajtót nyitva hagyta... En pedig rögtön utána siettem s a sötét szobában megfogtam a kezét, — oly erősen fogtam meg, mintha soha többé el sem akarnám bocsátani...

— Jasper, — suttogta oly halkán és lágyan, mint ahogy az esti szellő zizeg tavasszal a lombok közt — Jasper Begg! Hát mégis csak eljött?... Várjon, míg gyertyát gyújtok, különben nem is látjuk egymást a sötétben. — Sötét vagy világos, az nekem mindegy, miss Ruth, — feleltem szilárdon. — Én, meg a hajó ott vagyunk s várjuk, hogy az urunk parancsoljon velünk.

Mialatt ezt mondtam, miss Ruth háttal állt felém s leeresztvén az ablak függőnyt gyertyát gyújtott. Láttam, hogy talpig fekete csipkeruhában van s egyedüli ékessége az a gyémántos diadém volt, amely koronaként fogta össze dus arany-haját. Az arcza mosolygott s a felületes szem nem látott volna rajta egyebet a szépségen kívül de én... oh, én jól láttam, hogy ez a mosolygás mély bánatot takar!

— Ne hívjon engem miss Ruhtnak, — mondta sőhajítva, — hisz ön is tudja, hogy már nem vagyok az... Emlékszik még az esküvőre, Jasper Begg?... ki hinné, hogy még csak izenkét hosszú hónapja annak?

Halkan fölsóhde ez vjtotta sőhajítás olyan vallomás volt, amely irott betűnél is jobban elmondja a szenvedő asszony sorsát s ugyanek-

kor az a szorongó kifejezés jelent meg az arczán amitreggel is láttam rajta, mikor az a ragyas gazember oly durván rárivallt.

— Tizenhárom hónapja és három hete, hogy mr Czerny hűséget esküdtött önnek a nizzai teplomban — feleltem rövid habozás után. — De bármily hosszú volt is ez az idő, én soha, egyetlen percze se feledkeztem meg önről. Most pedig azért vagyok itt, hogy meghalljan és teljessem a parancsait.

Majd, látván, hogy habozik és nem felel, közelebb huztam a székemet az asztalhoz, amelyhez leült és szilárdan, kertelés nélkül így folytattam:

— Az után, miss Ruth, amit ma éjjel láttam az a véleményem, hogy minden becsületes embernek örülnie kell, ha minél messzebb lehet ettől a szigettől és lakóitól. Egyszerű hajós-ember létemre nem érték a hamis beszédhez, de ön már ismer és tudja, hogy épp oly hive vagyok most is, mint régen. Akkor mikor a násztra indultunk, ön azt mondta nekem: — »Lehet Jasper Begg, hogy rászorulok a segítségére« — Én érzem és tudom miss Ruth, hogy ön most valóban rászorult erre, örült volnék, ha nem látnám. S ha ön titkolná is ezt, nekem kötelességem, hogy nyíltan szemébe mondjam a valót.

Bellenden Ruth fölemelte a kezét, mintha tiltakozni akarna, de én már úgy benne voltam a beszédben, hogy nem szakíthatott félbe.

— Ugy van, — folytattam komolyan — ön ma rászorult barátjai segítségére, és engem szerencsés szél hozott ide a kellő pillanathban. Hogy mi történt ama tizenhárom és fél hónap alatt, mióta nem láttuk egymást, én nem kérdezem, s önnek se kell elmondania de van két szemem, s ez a két szemem igen jól lát . . . Ön boldogtalan, miss Ruth, s a férje nem jól bánik önnel!

Elhallgattam és vártam, hogy feleljen, de nem szólt egy szót se. Elfehért, mint a lilium s egyszer vagy kétszer összerázkódott, mintha a hideg végigszaladt volna rajta. Már ismét szólni akartam, mikor egyszerre csak leborult az asztalra, s oly görcsös zokogásra fakadt, hogy ijedten ugrottam föl.

— Oh, Jasper Begg, — tördelte fuldokolva — oh, Jasper Begg! . . . mily sokat, mily véghetetlen sokat szenvedtem! . . .

Ugy álltam ott, mint a szélütött, mert mit is tehettem? . . . Lelkem mélyéből szerettem ezt a fiatal asszonyt s még a föld porát is megcsókoltam volna, ahová lépett: — de nem volt rá jussom! . . . Elfojtottam hát a vigasztalásnak feltörekvő szótát és csak hosszabb hallgatás után feleltem:

— Ne törődjek a multtal miss Ruth . . . Látta én azért jöttem, hogy segítsek önön: itt a hajón is, itt vannak a barátai is: jöjjön hát velem a hajóra! . . .

Miss Ruth megtörölte könnyes szeméit és mosolyogni igyekezett.

— Oh, milyen gyerek is vagyok, Jasper Begg! — dadogta szégyenkezve. — Azt hittem, hogy már egy év óta asszony vagyok, pedig látom, hogy újra gyermek lettem! De semmi az . . . Váljunk el, Jasper Begg, én nem mehetek el az ön hajóján soha soha! Itt halok meg Ken szigetén, ahol már annyian elpusztultak.

Erre fölálltam s az órára mutatva így szóltam:

— Miss Ruth, ha köpenyeg terít a vállaira s rám bizza magát, husz perc alatt fölviszem önt a »Dél-Csillag« földéjére: Isten engem úgy segítjen!

Ez nem hetvenkeds volt s aki ismer engem, tudja, hogy meg is tettem volna, amit ígértem; épen azért egészen oda lettem, mikor meghallottam a miss Ruth választát.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

T. munkatársainkat felkérjük, sziveskedjenek a karácsonyi számba szánt dolgozataikat **mielőbb** beküldeni.

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

Budapest, decz. 17.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, decz. 17.

Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. decz. 17-án.

Magyar aranyjárdék 4%	119.—
Magyar koronajárdék	99.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	208.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	164.—
Oszták járdék papirban	100.60
Oszták járdék papirban	100.75
Oszták járdék aranyban	119.25
Oszták — — — — —	99.25
Oszták államsorsjegyek	156.—
Oszták magyar bank részvény	16.15
Magyar hitelbankrészvény	735.—
Oszták hitelintézet részvény	686.—
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.15
Németbirodalmi márka	289.45
Londoni vista	95.12
20 márkás arany	28.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

TELEFON 194.

TELEFON 194.

GYÖRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő műhelye,

Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

gázerőre berendezett

mű- és homoru köszörülő műhelyemet

a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

Minden szakmába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemű kések tükörfenyésre pallérozása valamint késműves munkák előállítás, a leglekiismeretesebb kidolgozás és árszámítás tekintetében a legolcsóbban állítatik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekkben is, hogy óvakodjanak az utcai házaló köszörülőkötől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörültetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel

Györi Sándor.

„Globus“

Élet- és járdék-biztosító társaság

a

„Bécsi Bankegyesület“

és a Müncheni

„Bajor Jelzálog- és Pénzváltó Bank“

által alapított.

A társaság vagyona 1901. év végével **4.053.987.55 korona.** Ezen vagyon készpénzben, értékpapirokban, részben a társaság bécsi palotájában és egyéb saját házakban van elhelyezve.

Az intézet élet- és gyermekbiztosítási feltételei a legmesszebb m-nő kedvezményeket nyújtják a biztosító feleknek.

Mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál a „Globus“ élet- és járdék-biztosító társaság vezérképviselőse **Nagyváradon, Uri utca 43.** fenti vezérképviselő-ég hajlandó oly egyénekkal (kedvező feltételek mellett) összeköttetésbe lépni, kik biztosítási üzletek közvetítésére alkalmasak. 545.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

22274

1903. sz.

Árverési hirdetés.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. foku iparhatóság közhírré teszi, hogy a Horváth Emanuel Szent László-téri zálogkölcsönüzletében a lejárt és meg nem hosszabbított, illetve ki

nem váltott zálogtárgyak f. év december hó 21. napján reggel fél kilencz órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adni.

Ezen árverésről az érdekelt elzalogosítók oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tétel-számai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1903 december hó 13-án.

Gerő,

547.

r. főkapitány.

== Karácsonyi == ajándéktárgyak:

Drágakövek, ékszerek, arany órák, ezüst evőeszközökből és dísz tárgyak, a legna gyobb választékban és legszolidabb árak mellett kaphatók 483

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409.

Belépési felhívás!

A »Nagyvárad Hítelbank takaré- és segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat 1904. évi január hó 1-ig a »Nagyvárad Hítelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér — beiratási díj üzletrészenként, egy- és mindenkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt igénybevevő tagoknak olcsó kamattal — jótállás nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon át, vasár- és ünnepnapokon d. e 9—10 óráig eszközölhető a »Nagyvárad Hítelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

**Nagyvárad Hítelbank
takaré- és segélyszövetkezet
igazgatósága.**

250

Hirdetmény.

A „Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

Az igazgatóság.

255

Felhívás.

Alulírottak, mint alapítók a *csabai* Reisz és Porjesz-féle butorgyári vállalatot részvénytársasággá akarjuk átalakítani.

A vállalatot mint részvénytársaságot ötven évi időtartamra tervezzük és a vállalat egyszerű folytatása lesz a már tíz esztendeje fennálló, jól bevezetett és elismert kitűnő gyártmányokat produkáló ipartelep további üzemének és üzletvezetésének. A vállalat nagy gondot fog fordítani jó rajzok után, izléses kivitelben készült egyszerű butorok tömeges gyártására, első sorban az engros- és exportüzlet céljaira.

A részvénytársaságot 1000 drb, egyenkint 200 korona névértékű, névre szóló A) sorozatu részvényvel, vagyis *elsőbbségi részvény*nyel, továbbá legfeljebb 1000 drb. egyenkint 200 korona névértékű, névre szóló B) sorozatu, vagyis törzsrészvénynyel, tehát összesen tehát összesen maximális 400.000 korona alaptőkével tervezzük.

Az alaptőkéhez a »Reisz és Porjesz« cég tulajdonosai a következő betétellel járulnak:

1. A békéscsabai vasut-utcai 697. számú ingatlanukkal, a rajta lévő gyárteleppel és egyéb épületekkel maximum 87.000 korona értékben;

2. az összes gépekkel és azok felszereléseivel maximum 58.000 korona értékben;

3. egyéb összes activ-vagyonukkal mindössze mintegy 505.000 kor. értékben;

ezzel szemben mintegy 450.000 korona passiv vagyonnal, ezek szerint tehát maximálisan 200.000 korona vagyonegyenleggel A Reisz és Porjesz cég tulajdonosai az átadandó követelésekért kezességet vállalnak és e célra megfelelő számú törzsrészvényeik külön-külön kötményeztetni fognak.

Ezért a betételért a cég tulajdonosai B) sorozatu törzsrészvényeket kapnak, a melyek az első öt esztendőben abban különböznek az A) sorozatu elsőbbségi részvényekkel szemben, hogy a nyereségben való részesedésben az A) sorozatu elsőbbsége részvények 5 százalék erejéig megelőzik a B) sorozatu törzsrészvényeket.

A Reisz és Porjesz cég által átadandó fentebb részletezett összes cselekvő és szenvedő vagyon értékelését, illetőleg szigorú becslését — beszerzési, illetőleg előállítási árak alapján — szak-

értők közbejöttével az alapítók fogják foganatosítani. A betételnek értékét pedig ennek alapján az alakuló közgyűlés fogja megállapítani, a mely érték azonban a 200.000 koronát meg nem haladhatja.

Az alapítók fenntartják maguknak a jogot, hogy a keresk. törvény 183. §-a alapján az első igazgatóságot kinevezzék.

A részvényaláírás zárideje 1903. december 20.

A részvények aláírása eszközölhető:

a Békés-Csabai Takarékpénztár Egyesületnél, az Aradi-Ipar és Népbanknál Aradon és Békéscsabán és

a Békés-csaba-városi Takarékpénztár részvénytársaságnál.

Az aláírásnál minden aláírt részvényre névértékének 10 százaléka, az aláírás napjától számított tizennégy napon belül, további 20 százaléka készpénzben és korona értékben befizetendő.

A befizetés a fentnevezett pénzügyintézetek bármelyikénél történhetik.

Tuljegyzés aránylagosan redukáltatik

A vállalat műszaki és kereskedelmi vezetője Porjesz Mihály ur lesz, akinek további működését hosszabb időre biztosítottuk.

Ezek után e hézagpótló vállalatot a n. é. közönség szíves pártfogásába és támogatásába ajánljuk.

Békéscsaba, 1903. november hó 30-án. Dr.

Lukács György, Békésvármegye és Hódmezővá-

sárhely főispánja, Gyula. Dr. *Fábry Sándor*, kir.

tanácsos, Békésvármegye alispánja, Gyula. Békés-

Csabai takarékpénztár egyesület *Vidovszky Ká-*

roly s. k., *Havas* s. k., Békés-Csaba városi Ta-

karékpénztár Részvénytársaság *Reisz* s. k. *Klein* s. k.

Aradi Ipar- és Népbank *Tagányi István* s. k., *La-*

czay s. k. *Rosenthal Ignác* gőzmalomtulajdonos, ta-

karékpénztári elnök-igazgató Békéscsaba. *Varságh*

Béla takarékpénztári elnök-igazgató Békéscsaba. Dr.

Fáy Samu ügyvéd, pénzügyintézeteki ügyész Békés-Csaba.

Dr. *Sailer Vilmos* ügyvéd, takarékpénztári ügyész

Békés-Csaba. *Fábry Károly* ügyvéd és földbir-

tos Békés-Csaba. Ifj. *Szekely Ignác* lapszer-

kesztő és fa-exporteur Budapest. *Korosy László*

főjegyző Békés-Csaba. *Porjesz Mihály* butorgyá-

ros, a »Reisz és Porjesz« cég meghatalmazottja

Békés-Csaba. 543

Mindenki érdeke

— karácsonyi és ujévi —

==== bevásárlásait ====

Wallerstein Fülöp Fiai cégénél Nagyvárad, Bémer-tér

eszközölni, hol

leltározás előtt minden elfogadható árban

— kézmű és női divatáru cikkek —

árusíttatnak ki.